

Hyvinvoinnin toimiala

Toimialan/toimielimen toiminnan kuvaus

Hyvinvoinnin toimialan tehtävänä on tuottaa kuntalaisille varhaiskasvatus-, koulutus- ja nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalvelut. Lisäksi toimiala vastaa kaupungin tasolla hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja kuntalaisosallisuuden koordinoinnista. Hyvinvointipalvelut koordinoivat kaupungin tasolla ehkäisevää päihdetyötä, hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman laatimista, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman ja lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laatimista sekä Lapsiystävällinen kunta -mallin toteutumista. Hyvinvointipalvelut tekevät kiinteää yhteistyötä mm. hyvinvointialueen, oppilaitosten sekä alueella toimivien yhteisöjen ja järjestöjen kanssa.

Katsaus toimintavuoteen 2025

Vuonna 2025 toimialalla jalkautettiin vuonna 2024 päätettyjä talouden sopeuttamisen päätöksiä. Toimialalla on pystytty toimenpanemaan päätetyt sopeutustoimet lähes täysimääräisesti.

Vuonna 2025 Joensuussa syntyi 548 lasta, joka on 38 lasta enemmän kuin vuonna 2024. Syntyvyyden lasku Joensuussa on viime vuosina tasaantunut ja syntyvyys näyttää asettuvan 500–550 lapsen välille. Muutos 2010-luvun alkuun on kuitenkin niin merkittävä, että varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluissa palvelutarjonnan ja palvelutarpeen epäsuhta jatkuu jo tehdyistä palveluverkkopäätöksistä huolimatta tulevina vuosina. Kaupungin eteläisellä alueella tehtiin palveluverkkotarkastelu ja lopputuloksena Reijolan koulu lakkautetaan, Niittylahden vanha koulu puretaan ja tilalle rakennetaan uusi 2-sarjainen koulu ja 3 ryhmäinen päiväkotito. Lisäksi Reijolaan rakennetaan 5 ryhmäinen päiväkotito Yhteisötilan yhteyteen. Alueelta lakkautetaan tulevaisuudessa vanhoja päiväkotitoja, jotka uudet tilat korvaavat. Vuonna 2025 tehtiin myös päätös Nollakan uuden 5 ryhmäisen päiväkodin rakentamisesta.

Toimialan investoinneista vuonna 2025 merkittävimpiä olivat kaupungintalon remontti museo Elieliksi, joka aukei marraskuussa 2025. Taidemuseon remontti aloitettiin vuonna 2025 ja remontin odotetaan valmistuvan vuoden 2026 lopulla. Lisäksi Hammaslahteen valmistui uusi alakoulu, jonka kanssa samoissa tiloissa toimii kirjasto sekä nuorisotila.

Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunta

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2025

Strateginen painopiste: Osallisuuden, menon ja meiningin Joensuu				
Tavoitelinjaus: Edistämme Jokaisen Joensuuta. Vahvistamme asukkaiden sekä järjestöjen osallistumis-, vaikuttamis- ja toimintamahdollisuuksia. Olemme osallisuuden ja kumppanuuden edelläkävijä. Mahdollistamme osallisuuden kokemuksen kaikenikäisille ja erityisryhmille. Kehitämme osallistavaa budjetointia. Luomme monikulttuurisia kohtaamispaikkoja, joissa syntyy vuoropuhelua esimerkiksi kirjastojen yhteyteen. Rakennamme kokeilevaa toimintakulttuuria. Teemme vaikuttavaa ja monialaista yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa.				
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Testaamme uusia digitaalisia vaihtoehtoja osallistua ja arvioimme	Uusia digitaalisia vaihtoehtoja on kokeiltu ja käyttäjäkokemuksia on kartoitettu.	Osallisuus- ja vetovoimapalvelut	Potentiaalisia digitaalisia osallistumisalustoja on kartoitettu. Käyttäjäkokeimuksia kaupungilla	Toteutui

niiden käytettävyyttä.			käytössä olevista osallistumisalustoista on selvitetty.	
------------------------	--	--	---	--

Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Keinot monipaikkaisten asukkaiden tavoittamiseksi on vakiinutettu.	Monipaikkaisten kokemus osallistumisen mahdollisuuksista on lisääntynyt. Mitataan kyselyin.	Osallisuus- ja vetovoimapalvelut	Teemme yhteistyötä Itä-Suomen yliopiston Monipaikkaisten Pohjois-Karjala – Potentiaa-lipuheista tekoihin! -hankkeen kanssa. Joensuulaisten kiinnostusta kyläkummitoimintaan on kartoitettu yhdessä Pohjois-Karjalan kylät ry:n kanssa.	Toteutui osittain
Toteutamme osallistuvan budjetoinnin Joensuun mallia ja arvioimme sen toimivuutta.	Kutsumme asukkaat ja käyttäjät suunnittelemaan kanssamme talousarviokirjaan määriteltyjä osallistuvan budjetoinnin kohteita.	Osallisuus- ja vetovoimapalvelut	Talousarviokirjaan määritellyistä kahdestakymmenestä osallistuvan budjetoinnin kohteista asukkaita on kuultu kolmessatoista kohteessa. Osa investoinneista siirtyi valtuuston päätöksen vuoksi tuleville vuosille.	Toteutui osittain
Kaupungin tilojen käyttömahdollisuuksia järjestöjen käyttöön on pilotoitu.	Pilotointi on tehty ja sen toimivuutta on arvioitu.	Osallisuus- ja vetovoimapalvelut	Tilapilotin kohteet viety Tilava-tilavaraussivustolle ja varausjärjestelmä otettu käyttöön. Tilat järjestöjen käytävissä.	Toteutui
Luomme mallin alueellisen osallisuuden edistämiseksi kaupunkirakennepalvelujen kanssa.	Malli on luotu ja toimivat käytännöt vakiinutettu.	Osallisuus- ja vetovoimapalvelut	Vuorovaikutussuunnitelma-mallin ensimmäinen luonnos on valmis ja pilotointia valmistellaan Joensuun kaavoituksen kanssa.	Toteutui
Pitäjäpalvelupistemalli on kehitetty valtuuston linjausten mukaisesti ja sen toimivuutta arvioidaan ensimmäisen kolmen vuoden	Pitäjäpalvelupistemalli on luotu pitäjittäin pitäjien erityistarpeet huomioiden ja asukkaita osallistaen. Käyttäjäkokemuksia on kartoitettu	Osallisuus- ja vetovoimapalvelut	Pitäjäpalvelupistemalli on käynnissä. Palautetta on kerätty asukasilloissa ja palautekyselyllä.	Toteutui

aikana osallisuus- ja veto-voimalautakunnassa				
---	--	--	--	--

Strateginen painopiste: Kasvatuksen, koulutuksen ja opiskelun Joensuu				
Tavoitelinjaus: Mahdollistamme turvallisen kasvun polun. Lapset, nuoret ja perheet saavat oikeanlaista tukea oikeaan aikaan. Olemme lapsi- ja perheystävällinen kaupunki. Lasten ja nuorten etu huomioidaan kaikessa päätöksenteossa.				
Toiminnallinen tavoite 2025	Mittari ja tavoitetaso 2025	Vastuutaho	Toteutuma	Toteuma
Unicef:n Lapsiystävällinen kunta – malliin tehdään uusi toimintasuunnitelma vuosille 2025–2026	Toimintasuunnitelma on tehty ja hyväksytty	Koko kaupungin hallinto, koordinoiti konserni-palvelut	Toimintasuunnitelma on laadittu ja hyväksytty, ja sen toteutus etenee suunnitellussa aikataulussa.	Toteutui

480 Hyvinvoinnin ja osallisuuden palvelut

Tilivelvollinen: hyvinvointi- ja osallisuuspäällikkö Heini Lehtikoinen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunta aloitti toimintansa uutena toimielimenä kesäkuussa 2025. Samassa yhteydessä lakkautettiin osallisuus- ja vetovoimalautakunta. Osa osallisuus- ja vetovoimalautakunnan tehtävistä siirtyi hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunnan vastualueelle. Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunnan vastualueelle siirrettiin lisäksi tehtäviä kasvatus- ja koulutuslautakunnasta sekä kulttuuri- ja liikuntalautakunnasta. Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunnan vastualueeseen kuuluvat kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien sekä asukaslähtöisyyden edistäminen. Lautakunnan tehtävänä on vastata kaupungin palvelupisteistä ja kohtaamispaikoista, järjestöavustusten linjauksista, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta, kuntalaisten hyvinvoinnin raportoinnista ja hyvinvointikertomuksen valmistelusta, sekä maaseutuhallinnon viranomaispalvelujen yhteistyön järjestämisestä. Lautakunta toimii ehkäisevästä päihdetyöstä vastaavana toimielimenä.

Katsaus toimintavuoteen 2025

Lautakunnan talous toteutui 0,36 M€ talousarviota parempana. Sopeutustoimet toteutettiin suunnitelmien mukaisesti, mutta taloudelliset vaikutukset olivat ennakoitua suuremmat. Säästöä syntyi mm. henkilöstökuluista, ict-palveluista ja tilavuokrasta.

Hyvinvoinnin edistäminen

Joensuun kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä ohjaava laaja hyvinvointikertomus ja –suunnitelma hyväksyttiin valtuustossa 24.2.2025 (§ 15) ja sen toteuttamiseen on siirrytty vaiheittain alkuvuoden aikana. Syyskuussa laadittiin ehkäisevän päihdetyön työsuunnitelma vuodelle 2026.

Suunnitelma täydentyy, kun hyvinvointialue on laatinut maakunnan yhteisen ehkäisevän päihdetyön suunnitelman.

Ehkäisevää päihdetyötä toteutettiin osallistumalla maakunnallisiin viestintäkampanjoihin, toteuttamalla päihdekasvatusta ja päihteisiin puuttumisen toimintamallia kouluissa, tarjoamalla huoltajille päihdeteemaisia huoltajailtoja sekä koulutusta työtekijöille. Lisäksi tehtiin maakunnallista yhteistyötä mm. tilannekuvan päivittämiseksi järjestöjen, viranomaisten ja elinkeinoelämän kanssa.

Lapsiystävällinen kunta -työ eteni suunnitelman mukaisesti. Haavoittuvassa asemassa olevia lapsiryhmiä selvitettiin keväällä ja selvityksen pohjalta käynnistettiin yhteistyötä Joensuun kaupungin kulttuuripalvelujen ja neuvolan kanssa. Lisäksi lasten harrastamisen monia tukimuotoja koottiin yhteen lasten kanssa työskentelevien tahojen käyttöön ja sidosryhmille viestittiin aktiivisesti em. koonnin lisäksi kaupungin maksuttomista vapaa-ajanviettomahdollisuuksista. Kaupungin henkilöstölle koottiin lasten ja nuorten mielenhyvinvointiin liittyvää koulutussuunnitelma ja koulutuksiin osallistuneiden arviota osaamisen lisääntymisestä seurattiin. Lapsiystävällinen kunta ja Perhekeskusverkoston työskentelyä nivottiin tiiviimmin yhteen; Joensuun kaupunki ja P-K:n hyvinvointialue käynnisti ensimmäisen yhteisen lapsivaikutusten arviointiprosessin Pelastakaa Lapset ry:n tukemana. Lapsivaikutusten arviointi laaditaan yhdyspinnalla tapahtuvan asiakastyön prosessin kehittämiseksi. Lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmä kokoontui syyskuussa tilannekatsauksen äärellä.

Yhteisötila Sataman nykyiset tilat vaatisivat mittavia korjauksia, ja kaupunki tulee luopumaan Yläsatamankadun kiinteistöstä. Peruspalvelujen tukirahastosta saatiin 20 000 euroa Sataman ja sen toimintaympäristön suunnitteluun yhteiskehittämisen menetelmällä. Rahoitus käytettiin yhteiskehittämisen prosessia vetävän ulkopuolisen fasilitaattorin hankintaan ja Sataman työntekijän sijaiskuluihin kehittämisen prosessin ajaksi. Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistyksen fasilitoima yhteiskehittämisen prosessi Sataman ja sen toimintaympäristön suunnittelun saatiin päätökseen marraskuussa. Selvitysten pohjalta hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunta päätti (18.12.2026 § 50), että Yhteisötila Satama siirtyy Koivupihan palvelutalon 1. kerroksen tiloihin osoitteeseen Kirkkokatu 13.

Osallisuuden edistäminen

Joensuun kaupungin kaikille avoimia asukasilloja järjestettiin yhteensä 11 kpl. Tilaisuudet järjestettiin kantakaupungin alueella Rantakylässä, Nolkakassa ja Hukanhaudalla sekä kaksi kertaa Kiihtelysvaaran, Enon, Hammaslahden sekä Tuupovaaran pitäjissä. Iltojen aikana kaupungin viranhaltija johtoa jalkautui keskustelemaan asukkaiden kanssa alueilla puhuttavista ajankohtaisista asioista sekä kuulemaan evästyksiä strategian valmisteluun. Tilaisuuksissa vieraili yhteensä noin 400 asukasta.

INNO Pohjois-Karjala -hankkeessa pilotoitiin uusia toimintamalleja Joensuun kaupungin, Kareliamattikorkeakoulun, Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riverian, sekä Pohjois-Karjalan hyvinvointialue Siun Soten yhteistyön lisäämiseksi. Pitäjien pyöreät pöydät -innovointityöpajoissa pohdittiin yhdessä asukkaiden ja järjestöjen kanssa, millaisilla konkreettisilla toimilla kulttuurihyvinvointia voidaan edistää pitäjissä. Hankkeessa toteutettiin yhdessä asukkaiden ja oppilaitosten kanssa mm. videosisäلتöjä ja pilotoitiin uudenlaisia digitaalisia keinoja tuoda alueiden kulttuuriperintöä esille.

Järjestöyhteistyö

Koko kaupungin yhteiset järjestötapaamiset järjestettiin huhtikuussa ja lokakuussa. Tapaamisiin osallistui yhteensä 75 järjestöjen edustajaa. Rantakylässä, sekä Enon, Kiihtelysvaaran ja Pyhäselän pitäjissä järjestettiin omat järjestötapaamiset, joissa oli paikalla yhteensä 63 osallistujaa. Kaupunki kutsui koolle kaksi verkostotapaamista haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden parissa työskentelevien järjestöjen kanssa. Kaupungin järjestämien tapaamisten lisäksi vuoden aikana osallistuttiin järjestöjen asukastilaisuuksiin eri puolilla Joensuuta. Lisäksi tuettiin muun muassa Rantakylässä toimivia järjestöjä yhteisen toritapahtuman suunnittelussa ja toteutuksessa elokuussa. Yhdistysten toiveesta Lähellä.fi -perehdytykset järjestettiin Enon ja Kiihtelysvaaran pitäjissä yhteistyössä Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistyksen kanssa. Kiihtelysvaarassa paikallisia järjestöedustajia koontui yhteiseen Porinat-iltaan keskustelemaan ajankohtaisista asioista ja yhteistyön paikoista. Tilaisuus järjestettiin yhteistyössä Pohjois-Karjalan kyllien kanssa ja paikalla oli 13 järjestöedustajaa.

Palvelupisteet

Uusi pitäjäpalvelupistemalli käynnistettiin tammikuun alussa. Osa palveluista on saatavilla pitäjien kirjastoista niiden aukioloaikoina ja osaa palveluista tarjotaan yhteisökoordinaattorien toimesta kirjastoilla tai muissa kaupungin tiloissa. Vuoden 2025 aikana yhteisökoordinaattorit jalkautuivat Enon, Kiihtelysvaaran, Pyhäselän ja Tuupovaaran pitäjien kirjastoille ja liikuntapaikkoihin 183 kertaa ja heidän kanssaan asioi yhteensä 1 175 asiakasta. Elokuussa pitäjien kuntosalien kulunhallintajärjestelmä vaihdettiin. Vaihduksesta johtuen jokainen asiakas joutui vaihtamaan tunnisteensa uuteen ja elo-syyskuussa pitäjäpalvelupisteillä kävi 541 asiakasta. Carelicumin Joensuun kaupungin palvelupisteellä asioi vuoden aikana 20 168 asiakasta.

Pitäjäpalvelupistekysely toteutettiin elo-syyskuussa 2025. Kyselyssä kartoitettiin pitäjien asukkaiden tyytyväisyyttä uuteen pitäjäpalvelupistemalliin. Vastauksia kyselyyn saatiin 99 kpl. Vastanneista 81 % oli joko tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä saamaansa palveluun.

Avustukset ja kumppanuussopimukset

Hyvinvoinnin toimialan jakamat avustukset sekä osa rahastoista siirtyivät hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunnan alaisuuteen ja niitä jaettiin avustusohjeiden mukaisesti. Samalla lautakunta perehtyi eri avustusmuotoihin sekä rahastoihin. Yhteistyösopimusta Sinkkolan nuoriso- ja asukastalon sekä kotieläinpihan toiminnasta jatkettiin yhdellä vuodella koskien vuoden 2026 toimintaa.

Riskienhallinnan toteutuminen

Henkilöstön, talouden ja toiminnan riskien osalta ei huomioita. Lautakunnan alaiset toiminnalliset tavoitteet toteutuivat talousarvion mukaisesti lukuun ottamatta talousarviokirjaan määriteltujen osallistuvan budjetoinnin kohteiden lukumäärää sekä monipaikkaisten osallistumisen mahdollisuuksien kokemusten mittaamista, jotka toteutuivat osittain. Lautakunnan alaista toimintaa sopeutettiin kohtaamispaikkoihin kohdistuen 36 000 euroa. Organisaatiorakenteen muutosten vuoksi osallisuus- ja vetovalmalautakunnan alaiset toiminnot jakaantuivat konsernihallintoon ja hyvinvoinnin toimialalle kesken vuoden.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

48 HYVINVOINNIN JA OSALLISUUDEN EDISTÄMISEN LAUTAKUNTA				
Avustukset	TP 2024*	TA 2025*	MTA 2025	Toteuma
Kulttuuriavustukset				
Myönnetyt avustukset kpl	43	40	40	48
Avustukset yhteensä	-255 899	-249 400	-249 400	-243 015
Liikunnan avustukset				
Tuettujen seurojen/järjestöjen määrä	45	45	45	43
Avustukset yhteensä (brutto)	-218 791	-213 750	-213 750	-213 750
*Vuonna 2024 ja 2025 toukokuuhun saakka kulttuuri- ja liikuntalautakunnan alaisuudessa				

Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunta yhteensä

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	55 100	92 660	37 560
Toimintakulut	0	0	-2 195 350	-1 873 073	322 277
Toimintakate	0	0	-2 140 250	-1 780 413	359 837